

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 7.6.2011
SEC(2011) 805 окончателен

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2011 г.

и за представяне на становище на Съвета

**относно актуализираната програма за стабилност на Финландия за периода
2011—2014 г.**

{SEC(2011) 734 окончателен}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2011 г.

и за представяне на становище на Съвета

относно актуализираната програма за стабилност на Финландия за периода
2011—2014 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическата политика¹ и по-специално член 5, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Европейската комисия да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическата политика, която ще бъде съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала за устойчив растеж и конкурентоспособността на Европа.
- (2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическата политика на държавите-членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиката на държавите-членки по заетостта³, като заедно двата акта представляват т. нар.

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ С, стр....

³ Остават валидни за 2011 г. съгласно Решение 2011/308/ЕС на Съвета от 19 май 2011 г.

„интегрирани насоки“. Държавите-членки бяха призовани да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националната си икономическа политика и политика по заетостта.

- (3) На 12 януари 2011 г. Комисията прие първия годишен обзор на растежа, с което постави началото на нов цикъл на икономическото управление в ЕС и на първия европейски семестър за предварителна интегрирана координация на политиката съгласно стратегията „Европа 2020“.
- (4) На 25 март 2011 г. Европейският съвет утвърди приоритетите за фискалната консолидация и структурната реформа (в съответствие със заключенията на Съвета от 15 февруари и 7 март 2011 г. и въз основа на годишния обзор на растежа, изготвен от Комисията). Той подчерта необходимостта да се даде приоритет на възстановяването на стабилността на бюджетите и фискалната устойчивост, намаляването на безработицата чрез реформи на пазара на труда и полагането на нови усилия за повишаване на растежа. Съветът поиска от държавите-членки да превърнат тези приоритети в конкретни мерки, които да бъдат включени в техните програми за стабилност или в програмите за конвергенция и в националните програми за реформи.
- (5) На 25 март 2011 г. Европейският съвет също така прикани държавите-членки, участващи в пакта „Евро плюс“, да представят своите задължения достатъчно рано, за да бъдат включени в програмите им за стабилност или програмите им за конвергенция и в националните програми за реформи.
- (6) На 6 април 2011 г. Финландия представи актуализираната си програма за стабилност за периода 2011—2014 г. и националната си програма за реформи за 2011 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (7) В разгара на глобалната икономическа криза Финландия преживя много рязък спад на БВП, като се има предвид че финландската икономика е традиционно зависима от резултатите от износа на основните си отрасли. През 2009 г. БВП се понижи с 8,2 %, в резултат на изключително силен спад в износа (20 % спад в обема) и свързаното с него неблагоприятно въздействие на спада на доверието върху инвестициите. Равнището на безработица се повиши с 2 процентни пункта, от 6,4 % от работната сила през 2008 г. до 8,3 % през 2010 г. Икономическият подем беше силен, като през 2010 г. БВП се увеличи с 3,1 % и се поддържаеше както от вътрешното търсене, така и от рязкото покачване на износа. След кратък спад през 2009 г. цените на недвижимите имоти и обемите на жилищното строителство бързо се покачиха над равнищата преди кризата, което породило известна загриженост за прекомерно разширяване на пазара на недвижими имоти. Финландия излезе от икономическата криза с дефицит по консолидирания държавен бюджет в размер на 2,5 % от БВП през 2010 г. и дълг в размер на 48,5 % от БВП.
- (8) Въз основа на оценката на актуализираната програма за стабилност в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета, Съветът е на мнение, че макроикономическият сценарий в основата на програмата е реалистичен за периода 2011—2012 г., но е леко оптимистичен след това. За периода 2011—2012 г. макроикономическият сценарий е в съответствие с прогнозите на

службите на Комисията от пролетта. За периода 2013—2015 г. програмата предвижда растеж от около 2 % от БВП, което е малко над оценката за потенциален растеж от 1,5 % и следователно може да бъде предмет на риск от постигане на по-лоши от предвидените резултати. Целта на бюджетната стратегия е дефицитът да бъде сведен до 0,9 % от БВП през 2011 г. и до 0,7 % през 2012 г., което да отразява цикличното подобрене в икономиката и някои мерки за консолидация, за които вече е взето решение от предходното правителство. Актуализираната програма за стабилност обаче не предвижда по-нататъшна фискална консолидация през периода 2013—2015 г. Рисковете във връзка с постигането на бюджетните цели изглеждат балансирани. Най-забележимият рисков фактор произтича от глобалната макроикономическа среда, която традиционно оказва силно въздействие върху разчитащата на износа финландска икономика.

- (9) Последната актуализирана програма не предвижда използването на прогнозираното подобрене на икономическите условия за бюджетна консолидация в средносрочен план. Въпреки че средносрочната бюджетна цел (СБЦ), определена от финландските власти като структурен излишък в размер на 0,5 % от БВП, се очаква да бъде постигната през 2011 г., през следващите години структурното салдо се очаква да спадне под определената цел.
- (10) Предприемането на мерки за противодействие на последиците от застаряването на населението е един от приоритетите на поредни финландски правителства. Като отражение на тези усилия, Финландия изглежда е изложена на среден риск по отношение на дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Въпреки това страната е изправена пред значителни и непосредствени демографски промени и все още съществува забележимо отклонение на устойчивостта в публичните финанси. Това предизвикателство има отражение върху много области на политиката. Застаряването на населението ще доведе до значително нарастване на търсенето на услуги, свързани със застаряването, които в по-голямата си част се осигуряват от местните власти във Финландия. Различни проучвания показват, че подобряването на производителността на публичните услуги е слабо през последните няколко години. Финландските власти вече са извършили няколко реформи с оглед преустройството на публичните услуги и повишаването на производителността както на централно, така и на местно равнище на държавното управление. Относително големите инвестиции в информационни технологии в публичния сектор все още не са довели до видимо повишаване на производителността, което предполага, че инвестициите трябва да бъдат придружени от структурни и административни промени. Като цяло все още има възможност за допълнителни мерки за повишаване на производителността и за икономии на разходи при предоставянето на публичните услуги.
- (11) Настоящото нарастване на дългосрочната безработица е повод за безпокойство. Между 2005 г. и 2008 г. дългосрочната безработица спадна значително, но започна да се покачва отново през 2009 г. В края на март 2011 г. броят на безработните достигна 57 400, с 12 400 повече от предходната година. Много от дългосрочно безработните понастоящем са във възрастовата група 55—64 г. Поради моделите на пенсиониране най-голямо ще бъде увеличението на безработицата сред 45—54 годишните. Въпреки че процентът на дългосрочната безработица във Финландия е под средния за ЕС, въпросът следва да се

разглежда в контекста на осигуряването на предлагане на работна ръка в бъдеще и на социалното приобщаване. Опитът показва, че дългосрочната безработица, в частност, увеличава риска от изпадане в бедност и социално изключване. Въпреки, че финландските власти признават покачването на дългосрочната безработица за належащ проблем, до този момент не е разработена цялостна стратегия за борба с нея. По време на кризата Финландия ефикасно разшири мерките в рамките на активната политика по заетостта (АПЗ) с оглед на борбата с младежката безработица. Това допринесе за намаляване на младежката безработица в периода 2010—2011 г., но тя все още остава на равнище над средното за ЕС, което може да доведе до необходимост от нови мерки. По същия начин укрепването и по-доброто насочване на мерките по АПЗ би допринесло за обръщане на отрицателната тенденция по отношение на дългосрочната безработица.

- (12) С оглед на демографските промени увеличаването на равнището на заетост сред по-възрастните работници е важно за публичните финанси и е от решаващо значение за задоволяване на търсенето на работна ръка в бъдеще. Пенсионната система на Финландия бе реформирана през 2005 г. и пенсионните обезщетения бяха свързани през 2009. Като се има предвид непрекъснатото увеличаване на очакваната продължителност на живота, такова обвързване не само би допринесло за предлагането на работна ръка, но също така би съдействало и за осигуряване на адекватни пенсии. Схемите за ранно пенсиониране бяха ограничени през последните няколко години, но все още съществуват възможности за предприемане на по-нататъшни мерки с оглед усъвършенстване на стимулите за търсене на работа сред възрастните хора. Например, удълженият срок за обезщетение при безработица за възрастните хора като цяло функционира по същия начин, както и премахнатото пенсионно обезщетение при безработица. Въпреки подобрението, настъпило през последното десетилетие, равнището на заетостта сред по-възрастните работници и ефективната възраст за спиране на трудовата дейност са ниски с оглед на стандартите за северните държави. Инвалидността много често е причината за ранно пенсиониране. Увеличаването на ефективната възраст за пенсиониране изисква мерки, които да вземат предвид и качеството на професионалния живот, включително благополучието и здравето на служителите. Това е важно, особено с оглед на големия брой на хората с пенсии за инвалидност. От 2009 г. Финландия е изразходвала около 14 милиона евро за проекти с цел подобряване на работната среда. Въздействието на тези инициативи заслужава да бъде оценено. Степента на участието в програми за учене през целия живот по традиция е много висока във Финландия и ще продължи да бъде важна с оглед на появяващите се изисквания за нови умения и на демографските промени.
- (13) По-силната конкуренция, особено в сектора на услугите, става все по-важна за увеличаването на производителността и за засилването на потенциалния икономически растеж. Отдалечеността и слабата гъстота на населението на Финландия отслабват конкуренцията в бизнеса, което води до сравнително нисък ръст на производителността в секторите, които не са свързани с износа. Съществуващите бизнес структури понякога са с висока степен на концентрация, особено в хранително-вкусовата промишленост, или в търговията на едро и дребно. Това може да допринесе за относително високото равнище на потребителските цени, въпреки че големите разстояния за превоз също могат да

оказват влияние. Цените на дребно са сред най-високите в ЕС. Въпреки известно неотдавнашно облекчаване, конкуренцията в търговията на дребно продължава да бъде частично възпрепятствана от законодателството, както и от бариерите за влизане и излизане от пазара пред чуждестранни и местни предприятия.

- (14) В програмата за стабилност и в националната програма за реформи на Финландия не са изрично предвидени специфични ангажименти по пакта „Евро плюс“, но се очаква те да бъдат представени след съставянето на новото правителство.
- (15) Комисията направи оценка на програмата за стабилност и на националната програма за реформи⁴, като взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика във Финландия, но също и степента, в която те спазват правилата и насоките на ЕС, предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз. Тя счита, че следва да бъдат набелязани мерки за консолидация в средносрочен план и че са необходими по-нататъшни действия за подобряване на устойчивостта на публичните финанси, включително чрез повишаване на производителността на публичния сектор. Необходими са също така допълнителни действия за увеличаване на стимулите за работа и за повишаване на ефективната възраст за излизане от трудовия пазар, както и за подобряване на производителността и конкуренцията на пазарите в сектора на услугите.
- (16) В контекста на настоящата оценка и предвид препоръката на Съвета по член 126, параграф 7 от Договора за функционирането на Европейския съюз от 2 юни 2010 г. Съветът разгледа актуализираната програма за стабилност на Финландия за 2011 г. и становището му⁵ е отразено по-специално в препоръките му под точка 1) и 2) по-долу. Като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 25 март 2011 г., Съветът разгледа националната програма за реформи на Финландия,

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия в периода 2011—2012 г.:

- (1) Да продължи фискалната консолидация, като използва всички извънредни приходи за намаляване на дефицита и предприеме допълнителни мерки за поддържане на фискална позиция над средносрочната цел.
- (2) Да предприеме по-нататъшни мерки с оглед повишаване на производителността и икономии на разходи при предоставянето на публичните услуги, включително структурни промени, за да отговори на предизвикателствата, породени от застаряването на населението.
- (3) Да насочи по-добре активните мерки на трудовия пазар към дългосрочно безработните и младите хора.

⁴ SEC(2011) 734.

⁵ Предвидено в член 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

- (4) Да предприеме мерки за подобряване на пригодността за заетост на по-възрастните работници и на тяхното участие в програми за учене през целия живот. Да предприеме по-нататъшни стъпки за ограничаване на ранното излизане от трудовия пазар и за по-нататъшно обвързване на законоустановената възраст за пенсиониране с очакваната продължителност на живота.
- (5) Да предприеме по-нататъшни мерки за по-широко отваряне на сектора на услугите чрез реструктуриране на законодателството и премахване на ограниченията с оглед улесняване на навлизането на нови участници на пазарите в сектора на услугите, и по-специално в сектора на търговията на дребно.

Съставено в Брюксел,

За Съвета
Председател